

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: J. J., zastoupen JUDr. Marií Nedvědovou, advokátkou se sídlem Jižní 1820/53, Česká Lípa, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 14. 9. 2022, č. j. 60 Ad 6/2022-7,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci (dále též „krajský soud“) usnesením ze dne 14. 9. 2022, č. j. 60 Ad 6/2022-7 (dále též „napadené usnesení“) odmítl návrh na obnovu řízení, které bylo vedeno u krajského soudu pod sp. zn. 60 Ad 2/2022. Toto řízení bylo pravomocně skončeno rozsudkem krajského soudu ze dne 6. 9. 2022, č. j. 60 Ad 2/2022-63, jímž krajský soud jako nedůvodnou zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ve věci žádosti o zvýšení starobního důchodu (dále též „rozhodnutí o žalobě“).

[2] V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že obnova řízení je mimořádný opravný prostředek přípustný pouze ve věcech žalob proti nezákonnému zásahu a věcech politických stran. Obnova řízení však není přípustná proti rozhodnutí o žalobě proti správnímu rozhodnutí, tedy i proti rozhodnutí o žalobě. Krajský soud tak nemohl žalobu věcně projednat, a proto ji dle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 114 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“),

odmítl. Usnesení krajského soudu (stejně jako všechna další citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je v plném znění dostupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

II.

[3] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V kasační stížnosti uvedl, že má dostatek důkazů pro obnovu řízení, které uplatní po nařízení ústního jednání v obnoveném řízení. V dalších podáních však obšírně argumentoval nikoliv s napadeným usnesením, ale s rozhodnutím o žalobě. Požádal i o ustanovení zástupce. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 24. 10. 2022, č. j. 7 Ads 277/2022-12, zamítl žádost o ustanovení zástupce. Poté, co stěžovatel doložil plnou moc nyní zastupující advokátky, ho Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 23. 11. 2022, č. j. 7 Ads 277/2022-48, vyzval, aby doplnil důvody své kasační stížnosti. Současně s tím stěžovatele informoval, že jeho podání směřující proti rozhodnutí o žalobě krajského soudu byla vyloučena do samostatného řízení pod sp. zn. 1 Ads 258/2022.

[4] Dne 28. 11. 2022 doručil stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu podání, ve kterém uvedl, že je reakcí na výzvu k doplnění důvodů kasační stížnosti ze dne 23. 11. 2022, č. j. 7 Ads 277/2022-48. Obsahem tohoto doplnění jsou převážně obtížně srozumitelné úvahy bezprostředně nesouvisející s napadeným usnesením. Z obsahu doplnění lze dovodit, že stěžovatel brojí zejména proti postupu žalované při vydávání rozhodnutí ze dne 22. 2. 2022, č. j. R-22. 2. 2022-423/X, jakož i následného rozhodnutí o námitkách ze dne 30. 3. 2022, č. j. RN-X-315-IV. Namítá, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci stran uvedených rozhodnutí. Na základě těchto a dalších pochybení žalované, které krajský soud aproboval, navrhl stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

III.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na nepřipustnost obnovy předmětného typu řízení. Vyjádřila souhlas s usnesením krajského soudu, kterým byla odmítnuta žaloba.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Před věcným projednáním kasačních námitek Nejvyšší správní soud považuje za nutné vyjádřit se k formě podané kasační stížnosti. Nelze si totiž nevšimnout, že kasační stížnost je na mnoha místech obtížně srozumitelná, nejasná a mívá se s předmětem sporu. V kasační stížnosti je uvedena řada obecných tvrzení, která nejsou jakkoli konkretizována,

pokračování

resp. provázána se souzenou věcí. Řízení před Nejvyšším správním soudem je přitom ovládáno dispoziční zásadou. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozhodnutí soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60). Nejvyšší správní soud nepřehlédl ani to, že kvalita podání se výrazně nezměnila ani poté, co stěžovatel předložil plnou moc právní zástupkyně. V případě, že je účastník zastoupen advokátem, by soud očekával spíše racionální polemiku s postupem krajského soudu. Ačkoliv obsah podání může být výrazně ovlivněn klientovými pokyny, je stále úkolem advokáta poučit klienta o tom, že jím činěná podání mají být věcná a strážlivá. Pokud by chtěl klient tuto hranici překročit, je advokát povinen jeho pokyn odmítnout (§ 16 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii; čl. 4 odst. 3 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku ČAK, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex), srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2022, č. j. Ars 3/2022-52].

[9] I přes uvedené lze z kasační stížnosti a jejích doplnění dovodit, že stěžovatel nesouhlasí s usnesením krajského soudu, kterým byl odmítnut jeho návrh na obnovu řízení. Je názoru, že bylo třeba obnovit řízení ve věci rozhodnutí o žalobě ve věci jeho důchodu, neboť to je nesprávné, resp. nezákonné. K tomu obsáhle akcentoval vady v postupu žalovaného a krajského soudu. Domáhal se zrušení předmětného usnesení o odmítnutí žaloby, neboť má dostatek důkazů pro obnovu řízení. Z uvedených důvodů a s přihlédnutím k povaze daného řízení a provázanosti s původním řízením, resp. za účelem ochrany veřejných subjektivních práv stěžovatele (srov. § 2 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost neodmítl, ale připustil ji k věcnému přezkumu. Takový závěr učinil soud i přes sdělení stěžovatele v podání ze dne 6. 11. 2022, ve kterém tvrdil, že žádnou kasační stížnost proti napadenému usnesení nepodal. Toto tvrzení však koliduje jak s textací jeho prvního podání, tak i s procesním postupem, kdy podanou kasační stížnost nevzal zpět ani po výzvě soudu k jejímu doplnění. Úmysl stěžovatele pokračovat v daném řízení je nadto zřejmý i z toho, že věcně reagoval na výzvu soudu k doplnění (mj. uvedl, z jakých důvodů by měl soud napadené usnesení zrušit). Lze dodat, že stěžovatel byl v řízení zastupován advokátkou (osobou práva znalou), které musí být známo, jak učinit úkon směřující k zastavení řízení.

[10] Z § 111 s. ř. s. vyplývá, že řízení ukončené pravomocným rozsudkem se na návrh účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější. Podle § 114 odst. 1 s. ř. s. je obnova řízení přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu nebo b) ve věcech politických stran a politických hnutí.

[11] Z uvedeného tedy plyne, že obnovou řízení lze napadnout pouze rozsudek vydaný ve dvou vyjmenovaných typech soudního řízení správního, mezi které však nepatří řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2010, č. j. 6 Ads 88/2010-194).

[12] Obnovy takového řízení se však stěžovatel svým podáním nedomáhal. Návrhem na obnovu řízení se domáhal obnovy řízení vedeného u krajského soudu pod sp. zn. 60 Ad 2/2022, které bylo pravomocně skončeno rozsudkem krajského soudu ze dne 6. 9. 2022, č. j. 60 Ad 2/2022-63, jímž krajský soud jako nedůvodnou zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ve věci žádosti o zvýšení starobního důchodu („rozhodnutí o žalobě“). Rozsudek, jehož obnovy se stěžovatel domáhá, tedy není rozsudkem vydaným v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.) či v řízení ve věcech politických stran a politických hnutí (§ 94 a násl. s. ř. s.). Krajský soud proto nemohl návrh na obnovu řízení věcně projednat a musel jej napadeným usnesením odmítnout pro nepřipustnost. Na uvedených závěrech nemůže nic změnit (povětšinou mimoběžná) argumentace stěžovatele. Stěžovatelem akcentované důkazní prostředky by na přípustnosti návrhu na obnovu řízení nemohly nic změnit, neboť obnova řízení zákon neumožňuje (srov. § 114 a shora označenou judikaturu). To obdobně platí i pro navazující námitky. Žádná z nich nemohla zvrátit závěr krajského soudu o nepřipustnosti daného návrhu. Nelze souhlasit ani s námitkami stran nedostatečně zjištěného stavu věci v řízení před krajským soudem. Soudní spis poskytuje oporu pro závěr, že se stěžovatel domáhal obnovy ve věci žaloby směřující proti rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., tedy podal návrh na obnovu řízení, který podat podle výslovné dikce zákona nelze. Pokud pak stěžovatel poukazoval na vady v řízení před žalovanou, konstatuje soud, že těmi se kasační soud zabývat nemohl. Kasační stížnost směřuje proti usnesení o odmítnutí návrhu. V takovém případě může soud zkoumat výlučně to, zda krajský soud pochybil, pokud návrh odmítl, a nikoliv zákonnost předcházejícího postupu správního orgánu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004-54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65, ze dne 14. 8. 2012, č. j. 4 As 57/2012-13). Jinými slovy, Nejvyšší správní soud nemohl v řízení o kasační stížnosti zkoumat námitky stran nezákonnosti, resp. vadnosti postupu žalované ve věci zvýšení starobního důchodu. Předmětem soudního přezkumu je usnesení krajského soudu ve věci odmítnutí návrhu (nikoliv zákonnost postupu žalované při rozhodování žádosti o zvýšení důchodu). Jak již přitom bylo výše naznačeno, z hlediska odmítnutí návrhu krajskému soudu nelze ničeho vytknout. Krajský soud při odmítnutí postupoval zcela v souladu s § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 114 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se proto s usnesením krajského soudu ztotožnil a v podrobnostech na něj odkazuje. Soud neshledal ani existenci vad, ke kterým je povinen přihlížet ex offio (viz např. § 109 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dodává, že jeho podání směřující proti rozsudku krajského soudu ze dne 6. 9. 2022, č. j. 60 Ad 2/2022-63, byla vyloučena do samostatného řízení pod sp. zn. 1 Ads 258/2022, o čemž byl stěžovatel vyrozuměn.

[13] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl. Ve věci soud rozhodl bez jednání v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s.

[14] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný,

pokračování

proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. února 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu